

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Václava Novotného a soudců JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce **Ekologický právní servis**, **občanské sdružení** se sídlem Bratislavská 31, 602 00 Brno, zast. Mgr. Vítězslavem Dohnalem, Špitálské nám. 285, 390 01 Tábor proti žalovanému **Ministerstvu průmyslu a obchodu**, Na Františku 32, 110 15 Praha 1, zast. JUDr. Martinem Mikyskou, advokátem se sídlem Malá Skála 397, 468 31, o žalobě proti rozhodnutí ministra průmyslu a obchodu kterým zamítl rozklad a potvrdil rozhodnutí Ministerstva průmyslu a obchodu ze dne 18. 2. 2000 č. j. 1997/00/7000/1100 vydaného postupem dle § 16 odst. 3 zákona č. 106/1999 Sb.,

takto:

I. Rozhodnutí ministra průmyslu a obchodu kterým zamítl rozklad a potvrdil rozhodnutí Ministerstva průmyslu a obchodu ze dne 18. 2. 2000 č. j. 1997/00/7000/1100 vydaného postupem dle § 16 odst. 3 zákona č. 106/1999 Sb. se **zrušuje** a věc se mu **vrací** k dalšímu řízení.

II. Žalovaný je **povinen uhradit** žalobci na nákladech řízení částku 3150 Kč k rukám právního zástupce žalobce, a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Žalobou podanou u Vrchního soudu v Praze dne 18. 4. 2000 se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí ministra průmyslu a obchodu, kterým zamítl rozklad podaný žalobcem proti rozhodnutí žalovaného v prvním stupni ze dne 18. 2. 2000, č. j. 1997/00/7000/1100, a to v důsledku fikce stanovené v § 16 odst. 3 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „zákon“), ve znění účinném ke dni vydání onoho rozhodnutí a tím i napadené rozhodnutí potvrdil. Prvostupňovým rozhodnutím přitom byla posouzena žádost žalobce ze dne 18. 1. 2000 o poskytnutí informací podle zákona shora, když se žalobce domáhal poskytnutí kopie materiálu č. j. D5/2000 „Dopady vysílání Rádia Svobodná

Evropa na zahraniční obchod České republiky s Iránem a Irákem – současný stav“, tak že požadované informace nelze poskytnout s ohledem na ustanovení § 7 zákona, neboť se jedná o utajované skutečnosti podle zákona č. 148/1998 Sb. a jeho prováděcích předpisů. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce rozklad, který podle prezenčního razítka došel žalovanému dne 29. 2. 2000.

Správní spis, který žalovaný poskytnul soudu, obsahuje toliko žádost o poskytnutí informací z 18. 1. 2000, zamítnutí této žádosti z 18. 2. 2000 a podaný rozklad proti rozhodnutí o odepření informací z 24. 2. 2000.

Podle § 16 odst. 3 zákona odvolací orgán rozhodne o odvolání do 15 dnů od předložení odvolání povinným subjektem. Jestliže v uvedené lhůtě o odvolání nerozhodl, má se za to, že vydal rozhodnutí, kterým odvolání zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil; za den doručení tohoto rozhodnutí se považuje den následující po uplynutí lhůty pro vyřízení odvolání. Podle pátého odstavce proti rozhodnutí ústředního orgánu státní správy o odmítnutí žádosti lze podat rozklad, o kterém rozhoduje vedoucí ústředního orgánu státní správy. Ustanovení odst. 4 platí pro rozklad obdobně. Podle šestého odstavce rozhodnutí o odmítnutí žádosti je přezkoumatelné soudem podle zvláštního zákona.

V daném případě se uplatnila fikce zamítavého vyřízení podaného rozkladu ve smyslu ustanovení § 16 odst. 3, 5 zákona. Za den doručení tohoto zamítavého rozhodnutí je třeba považovat den 16. 3. 2000. Žaloba tak byla podána včas (§ 250b odst. 1 o. s. ř. účinného ke dni podání žaloby, § 130 odst. 1 zák. č. 150/2002 Sb. soudní řád správní). Věc přešla na Nejvyšší správní soud podle § 130, 132 s. ř. s.

Žalobce uvádí, že žádostí podanou dne 18. 1. 2000 se domáhal poskytnutí materiálu žalovaným č. j. D5/2000 „Dopady vysílání Rádia Svobodná Evropa na zahraniční obchod České republiky s Iránem a Irákem – současný stav“, tedy poskytnutí informací ve smyslu zákona. Žalovaný reagoval dopisem ze dne 18. 2. 2000, v němž toliko konstatoval, že požadované informace nelze poskytnout s ohledem na ustanovení § 7 zákona, neboť se jedná o utajované skutečnosti podle zákona č. 148/1998 Sb. a jeho prováděcích předpisů. V rozkladu namítal žalobce skutečnost, že o odepření poskytnutí informace nebylo vydáno správní rozhodnutí resp., že dopis shora nemá zákonem požadované náležitosti, zejména odůvodnění a poučení o právu podat opravný prostředek. Žalovaný ve vyjádření k žalobě připustil, že postup ministerstva trpí jistými procesními pochybeními, které však podle jeho názoru neměly vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, neboť ani formálně bezvadné řízení by vzhledem k tomu, že se jedná o utajované skutečnosti, nemohlo vést k poskytnutí požadovaných informací.

Soud po pečlivém prozkoumání věci v rozsahu vymezeném žalobními důvody dospěl k závěru, že žaloba je důvodná a rozhodl, jak ve výroku uvedeno z těchto důvodů.

Rozhodnutí, jehož vydání je nastoleno právní fikcí, je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Jednou z nezbytných náležitostí správního rozhodnutí je jeho řádné odůvodnění (§ 47 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb. o správním řízení, /správní řád/). Vzhledem k tomu, že rozhodnutí o rozkladu bylo vydáno na základě právní fikce, ač ve skutečnosti vydáno nebylo, logicky postrádá náležité odůvodnění. Nejde tedy o případ, kdy by rozhodnutí

bylo zrušováno pro jeho nezákonnost, nýbrž pro vady řízení, jež spočívají v nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů rozhodnutí. Tento základní požadavek

stanovený procesními předpisy nelze prominout ani tam, kde zákon spojuje s nečinností správního orgánu fikci negativního rozhodnutí. Zákonem předvídaný postup vydání správního rozhodnutí negativní povahy řeší otázku nečinnosti správního orgánu, proti níž nebylo do nabytí účinnosti soudního řádu správního možno se samostatně bránit. Zákon o svobodném přístupu k informacím v tomto případě takovýto nedostatek ochrany účastníka řízení řeší tím způsobem, že stanoví fikci vydaného rozhodnutí, jakož i datum, kdy bylo vydáno. Tak je možno se proti takovémuto postupu správního orgánu účinně bránit. Výrokem fiktivního rozhodnutí je zamítnutí rozkladu a potvrzení napadeného rozhodnutí prvního stupně o odmítnutí poskytnutí informace. Logicky z toho vyplývá, že tímto výrokem byl potvrzen výrok orgánu prvního stupně v tom rozsahu, v jakém bylo poskytnutí požadovaných informací odepřeno. Na druhou stranu nelze za této situace dovodit, že k odepření informací vedly ministra totožné důvody, jaké jsou, v daném případě navíc nedostatečně, uvedeny v rozhodnutí prvního stupně. Žádným způsobem pak nelze dovodit, na základě jakých skutkových a právních závěrů ministra byly námitky uplatněné v rozkladu shledány neopodstatněnými. Soud nepovažuje za možné bez dalšího, zejména bez výslovného ustanovení zákona dovodit, že rozhodnutí o rozkladu stojí na totožných skutkových a právních závěrech, jako rozhodnutí prvního stupně a je jím implicitně vyjádřena neúspěšnost námitek uplatněných rozkladem. Soud nemůže sám konstruovat důvody, které vedly příslušný správní orgán k odepření informací. Mimo jiné by tak zasahoval do zákonné pravomoci veřejné správy a jejich orgánů. To nepochybně nebylo ani úmyslem zákonodárce, seznatelným ze zákona samého i v kontextu celého právního řádu České republiky.

Za této situace, kdy soud akceptuje možnost domáhat se soudní ochrany svých práv proti rozhodnutí vydanému v důsledku fikce stanovené zákonem, není důvod rušit i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Žalovaný má možnost vytýkané procesní pochybení napravit v rozhodnutí o rozkladu, jež vydá. Přitom postoj žalovaného bude respektovat právní i skutkový stav ke dni vydání nového rozhodnutí.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 odst. 1 s. ř. s. když byla přiznána částka spočívající v zaplaceném soudním poplatku 1000 Kč, dva úkony právní pomoci po 1000 Kč a dvakrát paušální náhrada po 75 Kč. Přitom bylo postupováno ve smyslu vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve znění účinném ke dni vydání tohoto rozsudku (advokátní tarif). Částka nechť je poukázána k rukám právního zástupce žalobce Mgr. Vítězslava Dohnala ve lhůtě, kterou soud považuje s ohledem na délku trvání nezbytných administrativních úkonů za přiměřenou.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.)

V Brně dne 29. 7. 2003

JUDr. Václav Novotný, v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Zuzana Halášková